

PRAŠO JAV PAGALBOS FORMOZAI GINTI

PABALTIO UNIVERSITETUI UŽSIDARIUS

Kur dingio universiteto biblioteka?

Ziniomis iš Hamburgo, Pabaltijo Universiteto stovyklos gyventojai akademikai jau beveik išsiskirstę. Buvusioj akademinei stovyklai dar gyvena kai kurie profesoriai, o studentai arba iš-emigravę, arba išvežti po kitas stovyklas. Į tą universiteto stovyklą dabar atkelti įvairių tautybių žmonių iš kitų likviduojamų stovyklų.

Kaip žinia, Pabaltijo Universitetas, kuriame profesoriavo ir studijavo lietuvių, latvių ir estų tautybių žmonės, okupacinės (anglų) vyriausybės nutarimu buvo uždarytas 1949 m. lapkričio 30 d.

UŽDARYMO AKTAS

Kaip praneša iš Hamburgo "Information Bulletin", tą dieną buvo suruoštas iškilmingas pabaigtuvių aktas. Kalbėjo universiteto prezidentas prof. Dr. E. Sturms, visų trijų tautybių rektorius, studentų bei bendruomenių atstovai. Buvo pabrėžtas profesorių ir studentų pasiaukojimas tokiomis sunkiomis sąlygomis, universiteto reikšmė tautinių universitetų ir mokslo tradicijų tęsimui, taip pat didelė tų trijų tautų bendradarbiavimo reikšmė gyvenamuoju metu ir atkuriamų krašto istorijai.

BIBLIOTEKOS LIKIMAS

Uždarius universitetą, neaiškus buvo Pabaltijo Universiteto bibliotekos likimas. Joje per laiką buvo susirinkę nemaža ir vertingų knygų, pačio universiteto įsigytų arba įvairių įstaigų ir asmenų dovanotų.

Valdžios įstaigos pareiškė, kad UNRRA dovanotos knygos būsimos atsiimtoms.

Balfas savo dovanotas knygas pasisakė pats atsiimsias. Dar buvo ir biblioteką patekę ir iš kitų lietuvių šaltinių gautų knygų arba kito inventoriaus; jo likimas atiduotas spresti atsakingoms lietuvių įstaigoms. Kitos universiteto knygos pavestos saugoti vienai vokiečių mokslo įstaigai.

UNIVERSITETAS SKAICIAIS

Pabaltijo Universitetas buvo įkurtas lietuvių, latvių ir estų pastangomis 1946 m. sausio 8 d. ir veikė 3½ metų (9 semestrus su trumpomis atostogomis). Per tą laiką jos patarnavo 2000 su viršum studentų. Mokomojo personalo buvo per 300 žmonių. 50 studentų čia baigė savo studijas, o 250 čia pradėjusių toliau studijuoja vokiečių universitete. 40 studentų gavo stipendijas JAV ir Kanadoje. Kad ir sunkiomis sąlygomis, profesoriai per universiteto gyvavimo laiką paskelbė apie 70 mokslinių darbų ir juos išsiuntinėjo maždaug 350 mokslo institutams visame pasaulyje.

Iš to skaičiaus lietuvių Pabaltijo Universitete baigė mokslą 15, o vienas čia (iš mokslojo personalo) įsigijo ir medicinos daktaro laipsnį. Didžiausias lietuvių studentų skaičius buvo universiteto gyvavimo pradžioje—715.

Pabaltijo Universitetas sunkiomis sąlygomis dar kartą įrodė pasauliui didelį Pabaltijo tautų darbštumą, galumą ir kultūrinį subrendimą.

—Antradienį Egipto gyventojai rinko parlamentą. Rinkimų nuotaika buvo labai įtempta.

Rusai šnipinėja JAV bazes

TOKIJO, Japonija, saus. 4 d. —Amerikos Raudonojo Kryžiaus atstovas, nesenai sugrįžęs iš Okinavos, pareiškė, kad nežinomi lėktuvai, spėjama, rusų, beveik kasdien skraido virš JAV oro bazės, 350 mylių į pietvakarius nuo Japonijos.

Šis atstovas pastebėjo, kad tie žvalgybiniai lėktuvai spėję pabėgti prieš tai, kol sekėjai pakyla nuo žemės.

Tolimųjų Rytų oro laivyno karininkas Tokijo mieste atsisakė šį pranešimą komentuoti.

Saulėje "lyjo" smarkus lietus

NEW YORK, N. Y., saus. 3 d. — Harvardo Universiteto astrofizikos prof. Donald M. Menzel pasakojo Mokslo Draugijos nariams apie nepaprastą lietu saulėje. Jis tvirtina, kad iš 50,000 mylių aukštumos krito smarkus "lietus", "suslapiņęs" apie bilijoną ketvirtinių mylių.

Harvardo Universitetas, bendradarbiaudamas su laivyno mokslo įstaiga ir Colorado Universitetu, padarė labai būdingą minėto lietaus nuotraukas. Klausytojai atidžiai sekė paveikslus, kuriuose buvo aiškiai matoma krintančio "lietaus" sukelta audra.

Saulės krintančios dujos sukelė didelę reakciją. Karštis buvo nepaprastai didelis. Paprastas geležies gabalas, patekęs į saulės paviršių, netrukus pavirsta dujomis. Nauji patyrimai ragina mokslininkus prie naujų hipotezių apie saulę ir josios paviršių.

Teismas apkaltino John Maragoną

WASHINGTON, D. C., saus. 3 d. — Prisiekusiųjų teismas šiandien apkaltino John Maragoną. Teismui atrodo, kad Maragon prisiekė, o vėliau kongreso komitetui davė melagingus pareiškimus.

Iš Maragon pareiškimų aiškėja, kad jis bandęs naudoti pažintis su valstybės pareigūnais grynai asmeniškai naudai. Atrodė, kad jis nesumokėjęs valstybei priklausantių mokesčių.

Jis turėjo sąskaitas kituose bankuose, bet komitetui nurodė tik "Union Trust Co." Jis tvirtino, kad netarnavo jokiai bendrovei, kai stėjo valstybės departamentu tranybon, bet paaiškėjo, kad dirbo kvėpalų gamintojams. Jis gali būti nuteistas kalėti 40 metų.

—Persijos šachas vakar jau paskrido į Teheraną.

Traukinys sutrenkė sunkvežimį

Sante Fe linijos keleivinis traukinys sutrenkė skersai kelio važiuojantį gazolino tankerį. Sunkvežimis užsidegė, žuvo jo šoferis. Nelaimės metu sunkiai nukentėjo inžinierius Clem J. Hennessy ir peikūrys Frank L. Hanna.

—SUOMIJOJE NĖRA JOKIŲ KARO KRIMINALISTŲ, — SAKO SUOMIAI

Praėjus prezidento rinkimams, komunistų partija išmes šnipus ir provokatorius

HELSINKIS, Suomija, saus. 3 d. — Suomijoje nėra jokių karo kriminalistų. — bus suomių vyriausybės atsakymas Sovietų Sąjungai.

Praeitį šeštadienį sovietų vyriausybė pareikalavo suimti ir tuojau atiduoti rusams 300 "karo kriminalistų, gyvenančių Suomijoje". Suomų vyriausybė atidžiai studijuoja rusų įteiktą sąrašą.

Jame yra 56 asmenų vardai, kurie jau buvo ankstyvesniame sąraše. Suomų policija visame krašte ieško ir tebeieško rusų išvardintų asmenų, bet nieko nesuranda. Yra pagrindo manyti, kad Suomijoje jų nėra.

KABINETAS TARIASI DEL ATSAKYMO

Šiandien vakare ir vėl susirinko suomių kabinetas. Paaiškėjo, kad kai kurie sovietų sąrašai paminėti asmenys niekad Suomijoje nėra buvę.

Suomų vyriausybė nori gražiai sugyventi su rusais ir yra pasiryžusi pildyti pasirašytas sutartis, bet negali rasti nesančių asmenų.

PERTVARKYS KOMUNISTŲ PARTIJĄ

Suomijos socialdemokratų partijos dienaštis "Sosiali Demokraatti" tvirtina, kad netoli moje ateityje suomių komunistų partijoje įvyks didelė "eistka".

Sausio 16 ir 17 dienomis įvyks Suomijos prezidento rinkimai. Tuojau po rinkimų iš kompartijos bus išmesti visi "šnipai ir provokatoriai".

Dabartinė Suomijos komunistų partija žymiai sumažės. Rusai išaiškino, kad negalima pasitikėti Suomijos komunistais.

SOVIETŲ NOTOS SUOMIJAI TIKSLAS

Suomijos užsienio reikalų ministris pirmadienį pareiškė, kad jo kraštas "turi rimto pasiryžimo bet ką daryti", kad būtų galima išlaikyti taikos sutartį su Sovietų Sąjunga.

Vėliausios Žinios

—Vakar Indonezijoje prasidėjo kova tarp kraštutinių musulmonų ir Indonezijos kariuomenės. Musulmonai nepatenkinti premjero Hatta susitarimu su olandais. Susirėmimai eina Javos salos centralinėje srityje.

—Vakar prisiekdinti 3 nauji senatoriai — 2 demokratai ir 1 respublikonas. Herbert Lehman priešai komunistų buvo labai rimtai nusiteikę.

—Salčio banga ritasi į rytus ir pietus. Vakar Utah valstybėje iškrito 6 colių sniego koldas. Šaltis ir sniegas jau pasiekė šiaurinę Texas valstybę.

—Šiandien į pasiekė Illinois ir Indiana. Vakar vakare jau buvo jaučiamas šaltis Iowa srityje ir Wisconsin.

—Senatorius Knowland reikalauja, kad JAV sustabdytų Marshallo paramą Džidžai Britanijai, jei ji pripažins komunistinės Kinijos valdžią.

—Demokratų partijos vadai tvirtina, kad ekonominė krašto būklė esanti labai stipri. Šiandien prezidentas papasakos apie krašto ūkio reikalus. Ateinančią savaitę jis pasiūlys biudžetą į kongresą.

—Prisiekusieji teisėjai gali visai netraukti teisman New Hampshire gydytojo Sanders. Vakar labai palankiai liudijo dvi slaugės.

—Buvęs Čekoslovakijos pramonės ministris Bohumil Lausmann pabėgo į Vakarų Vokietiją. Jis yra socialdemokratas.

—New Yorke mirė pagarsėjusi radijo garsintoja "Aunt Jimima". Tikrasis josios vardas buvo Tess Gardella. Ji svėrė 400 svarų.

—Komisijonierius John McCloy kviečia rusus pravesti višoje Vokietijoje laisvus rinkimus.

—Karibų jūroje vykstantiems manevrams vadovaus admiralas Fechteler. Pradžioje šioms pareigoms buvo numatytas adm. Blandy, bet dabar paaiškėjo, kad jis netrukus išeis atsargon.

—Ruhro krašte, Vokietijoje, visi fabrikai, išskyrus karinius, yra paruošti gamybos darbiui.

KINIEČIAI PRAŠO SKIRTI KARO, ŪKIO IR POLITINIUS PATARĖJUS

Reikia manyti, kad komunistai okupuosią Formozą, sako valstybės departamentas

WASHINGTON, D. C., saus. 3 d. —Kiniečių vyriausybė prašo JAV pagalbos Formozos saugai ginti, šiandien paskelbė valstybės departamentas. Gruodžio 23 dieną kiniečių ambasadorius įteikė JAV vyriausybei raštą, kuriame prašė duoti ūkio, karo ir politinius patarėjus, kad galėtų sustabdyti komunistus.

Buvo pasklidę gandai, kad kiniečiai neoficialiai kreipėsi į valstybės departamento pareigūnus pagalbos, bet šiandien spaudos atstovas McDermott paskelbė, kad ambasadorius Wellington Koo įteikė oficialią notą.

Susirinkę kongreso atstovai labai susirūpinę Kinijos būkle. Šiandien paaiškėjo, kad valstybės departamentas išsiuntinėjo esantiems diplomatams notą, kurioje informuoja JAV pareigūnus apie Formozą ir kitus Kinijos klausimus. Užsienyje yra susidariusi nuomonė, kad JAV ginsiančios Formozą. Išsiuntinėta informacinė nota sako, kad panašiai nuomonei nėra jokio pagrindo. "Reikia manyti, kad komunistai okupuosią Formozą", sako raštas diplomatams.

Visa eilė senatorių ir atstovų nori gauti išsijustos notos nuorašą. Kongresmanai nori patirti, ar valstybės departamentas iš tikrųjų mano, kad Formozos sala neturinti jokios strateginės reikšmės JAV. Valstybės atstovai kinų komunistinės vyriausybės pripažinimą ir teikti tolimesnę pagalbą nacionalistams Formozoje, galimas dalykas, net ir ginklus.

Sen. Taftas, sutikdamas, kad būtų siunčiamas JAV laivynas į Formozą, nėra tikras, ar Amerika turinti stengtis su laikyti komunizma Azijoje, duodama tolimesnę pagalbą Chiang Kai-shekui arba įsteigdama nepriklausomą Formozą.

ŠIANDIEN PREZIDENTAS TRUMANAS KALBĖS APIE KRAŠTO PADĖTĮ

Blair Rūmuose buvo demokratų partijos vadai Barkley, Lucas, Rayburn ir McCormack

WASHINGTON, D. C., saus. 3 d. — Rytų prezidentas Trumanas pasakys kongresui kalbą apie krašto ekonominę ir politinę būklę.

Šiandien viceprezidentas Alben Barkley stuktelėjo dideliu plaktuku į pradėjo naują senatą sesiją. Atstovų rūmų pirmininkas San Rayburn atidarė atstovų rūmų sesiją.

Jiedu pranešė, kad trečiadienį prezidentas Trumanas kongresui perskaitys pranešimą.

VADAI TARĖSI SU PREZIDENTU

Atstovų rūmų ir senato vadai šiandien buvo užėję į Blair Rūmus ir gana ilgai tarėsi su prezidentu Trumanu. Be senato ir atstovų rūmų pirmininkų, pasitarime dalyvavo sen. Scott Lucas, demokratų partijos daugumos vadas senate, ir atstovų daugumos vadas atstovų rūmuose.

—Kongresas keis dabartinį įstatymą valstybės mokesčiams mokėti, bet jis nesvarstys republikonų paruošto projekto mokesčių mokesčiams panaikinti, — pareiškė Sam Rayburn. —Mokamoms priemonėms parūpinti komitetas jau svarto įstatymo pakaitas. Kai komitetas baigs darbą, kongreso atstovai galės pareikšti savo nuomonę.

Formozos sala neturinti jokios strateginės reikšmės JAV.

Valstybės departamentas sako, kad kariška ir civilinė padėtis saloje esanti labai bloga. Bet pastaruoju metu reikalai ten žymiai pasitaisė. Naujai paskirtas gubernatorius K. C. Wu, buvęs Sanchajaus mēras, jau pajėgė susitarti su Formozos gyventojų atstovais ir išaiškintas Formozos atstovavimas kiniečių valdžioje. Be to, gero-kai aptvarkyti finansiniai ir ūkio reikalai.

Hooveris, vienintelis dar gyvas buv. Amerikos prezidentas, pareiškė, kad JAV turinčios savo laivyną prirėkus panaudoti ginti Formozai ir sudaryti sieną prieš komunizmą Pacifike.

Hooverio pareiškimą tuojau parėmė du respublikonai: sen. Taftas ir Knowland.

Hooveris taip pat siūlo JA Valstybėms atimesti kinų komunistinės vyriausybės pripažinimą ir teikti tolimesnę pagalbą nacionalistams Formozoje, galimas dalykas, net ir ginklus.

Sen. Taftas, sutikdamas, kad būtų siunčiamas JAV laivynas į Formozą, nėra tikras, ar Amerika turinti stengtis su laikyti komunizma Azijoje, duodama tolimesnę pagalbą Chiang Kai-shekui arba įsteigdama nepriklausomą Formozą.

Vengrams liepė už- daryti konsulatų

BUDAPESTAS, Vengrija, s. 3 d. — JAV ministeris Nathaniel P. Davis šiandien įteikė vengrų valdžiai notą, kurioje reikalauja tuojau uždaryti vengrų konsulatų Clevelande ir New Yorke.

Sausio 15 d. vengrų policija suėmė JAV pilietį Robert Vogelę.

Vengrai nesilaiko jokių diplomatinių normų, suima ir kaltina Amerikos piliečius be jokio pagrindo, todėl ir liepta jiems uždaryti abu konsulatų.

Pasitiki G. Bidault vyriausybę

PARYŽIUS, saus. 3 d. — Pirmadienio vakare prancūzų parlamentas pareiškė pasitikėjimą Georges Bidault vyriausybe.

Jis patvirtino 6,329 milijonų dolerių biudžetą ir leido premjerui tvarkyti krašto reikalus. Bidault reikalauja, kad parlamentas leistų darbininkams ir darbdaviams laisvą pasitarimų keliu nustatyti atlyginimą už darbą. Manoma, kad Bidault gaus reikalingą daugumą šiam klausimui spresti.

JONAS GALECKAS (GALE)
3433 So. Leavitt Street.
Tel. LAfayette 3-3416.

Mirė 1950 m. sausio 2 d., 2:55 val. popiet, sulaukęs 40 metų amžiaus.

Paliko nuliūdę motina Petronėlė, pagal tėvus Balunas; brolis Kazimieras, dvi seserys: Helen ir Ona Lekers, svogeris Kazimieras ir juo šeima; dėdė Stanislovas, dėdėna Margaret Gale ir juo šeima; teta Ursulė Eiditis ir šeima ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų. Brazilijoje liko dėdė Vincentas Balunas.

Kūnas pašarvotas Ant. M. Phillips kopl., 3307 Lituania Avenue.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 7 d., 8:30 val. rytą. Iš koplyčios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Jono Galecko giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Motina, Brolis, Seserys, Svogeris, Dėdė, Dėdėna, Teta ir Giminės.

Laid. direkt. A. M. Phillips. Tel. Yards 7-4908.

WALTER JUDEIKO
Gyveno 4437 So. Wood St.

Mirė 1950 m. sausio 2 d., 1:15 val. popiet, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Šiauliuose, Survilaiškių par., Grabavos vienkiamy.

Amerikoje išgyveno 36 m.

Paliko nuliūdę mylima žmona Antoinette; dvi dukters: Lottie Biel, žentas Casimer ir juo šeima; Wanda Prazuch, žentas Edward ir juo šeima; sūnus Chester, brolis Bruno, brolinė Stella Judeiko ir juo šeima ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeiko koplyčioje, 4605 So. Hermitage Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, sausio 6 d., 8:30 val. rytą. Iš koplyčios į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Walter Judeiko giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Dukters, Zentai, Sūnus, Brolis, Brolinė ir Giminės.

Laid. direkt. J. F. Eudeikis. Tel. Yards 7-1741.

CELESTINAS MIKLOVAS
Gyveno 2507 W. 45th Pl.
Tel. LAfayette 3-8024.

Mirė 1950 m. sausio 3 d., 8 val. rytą, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Telsių aps., Kartenos miestelyje.

Amerikoje išgyveno 40 m.

Paliko nuliūdę žmona Ona, pagal tėvus Simašaitė; dukte Ona, žentas Pranciškus Krzyzowski; 2 pusbroliai: Pranciškus, brolinė Isabelė Miklovas; Ignacas, brolinė Marijona Sopani ir juo šeima; pusseserė Petronėlė Budrienė ir šeima; svogerka Amelia, svogeris Izidorius Andriekus ir šeima; giminės Juozapas Vaicekuskas ir šeima ir kitos giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeiko koplyčioje, 4330 So. California Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 7 d., 8:30 val. rytą. Iš koplyčios į Nekalto Pras. Panelės sv. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Celestino Miklovo giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Dukte, Zentas, Pusbroliai, Brolinė, Pusseserė, Svogeris ir Giminės.

Laid. direkt. A. M. Phillips. Tel. Yards 7-4908.

Skaitykite "N-nas"

2-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

—TREČIADIENIS, SAUSIO 4, 1950

IS LIETUVIŲ GYVENIMO

Ką įrašyti į Dr. Šliu- po paminklą

Manau, kad būtų geriausia įrašyti jo paties žodžius. Viena, tie žodžiai būtų įamžinti, o antra, pats paminklas kalbėtų į savo tautiečius.

O Dr. Jono Šliupo populiarūs žodžiai buvo tokie:

Būk kilnus lietuvis,
švieskis ir šviesk,
Kovok už laisvę,
Kovok už tėvynę lietuvių.

Šiuos žodžius vertėtų ir ant paminklo įrašyti. K. Č.

Padėka

Naujųjų Metų proga širdingai dėkoju mūsų geradariams dėdei Mr. ir Mrs. Andrew Wellich, 4021 Ogden Ave., už sušelpimą Vokietijoje ir už parodytą mums tėvišką globą, mus atitraukus iš laisvės. Gerbsime juos dėkodami visą amžių.

Dėkojame kartu ir jų dukterims Amelia ir Izabell už įdėtiną dėl mūsų daug nuosirdaus rūpesio.

Taip pat nepamiršime ir visų kitų geradarių, kurie vienaip ar kitaip prisidėjo prie mūsų gerovės.

Ivan Kurshus (alias Jonas Kuršius) ir žmona Stasė

Didelė padėka

Besartinant žiemos šventei ir Naujiesiems Metams susilaukiau daug sveikinimų ir gerų linkėjimų, bet dėl darbo aplinkybių negalėjau visiems atiteisti. Tad čia reiškiau savo širdingą padėką už tokią atjautimą ir sykiu linkiu visiems laimingų naujų metų.

Draugiškai X Shaikus

WALTER URBONAS,
gyv. 11409 Calumet Ave.

Mirė 1950 m. sausio 1 d., 5:30 val. ryte, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Šiauliuose, Šiaulėnų par., Aukštkalnės vienkiamy. Amerikoje išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: žmona Antoinette, pagal pirmąjį vyrą Vičiulienė, pagal tėvus Sundent, podukra Estelle Kramer ir žentas Richard, du anūkai: Robert ir Raymond, pusbroliis Frank Miller ir jo žmona Mikalina, dvi pusseserės: Rozalija Račkuskas ir jos vyras James ir šeima, Ona Miller, du svogeriai: Petras Sudent ir jo šeima, Stanley Sudent ir jo žmona Estelle ir juo šeima ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Priklausė prie švento Vardo Draugijos.

Kūnas pašarvotas Bukausko koplyčioje, 10821 S. Michigan Ave. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, sausio 5 d., 8:30 val. ryto iš kopl. į Visų šventųjų par. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Vis a. a. Walter Urbono giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Podukra, Anūkai ir kiti Giminės.

Laid. Dir. L. Bukauskas, Tel. PULLman 5-9061.

Steponas Dambro išėjo į pensiją

Plačiai žinomas Roselando veikėjas Steponas Dambro vakar atsisveikino su savo darbu. Dvidešimt aštuonis metus jis išdirbo gatvėkarių kompanijai, daugiausia kaip motormanas, Chicagos miestą, kaip sakoma, jam teko skersai ir išilgai išvažinėti, kadangi visą laiką buvo kilnojamas iš vienos linijos į kitą.

Ir štai vakar, pagal nustatytą tvarką, p. Dambro pasitraukė iš darbo ir išėjo į pensiją. Po tiek metų darbo jis dabar turės progos pailsėti.

Ponas Dambro per daugelį metų veikė įvairiose vietose organizacijose. Jo vadovaujamas 9-to Wardo Lietuvių Demokratų Klubas (jis yra to klubo pirmininkas) yra atlikęs tikrai daug svarbių darbų. Nors klubas daugiausia veikia politikoje, tačiau jis neužmiršta Lietuvos reikalų bei lietuvių kultūrinio darbo. Lietuvos ir lietuvių kultūriniais reikalais klubas yra paaukojęs šimtus dolerių.

Roselando kolonijoje minėtas klubas yra viena tvirtiausių ir veikliausių organizacijų. O kreditas už tai žymiam laipsnyje priklauso p. Dambro.

Išėjimo į pensiją proga, p. Dambro kaip senam naujieniečiui ir "Naujienu" rėmėjui linkime daug laimingų metų!

3 Metų Mirties Sukaktuvė

Persikyrė su šiuo pasauliu 1947 m. sausio 4 dieną, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Rokiškio aps., Kvartų parapijoje, Minkūnų kaime.

Paliko dideliame nuliūdime žmona Ona, pagal tėvus Kilkutė; 2 sūnūs: Albertas, jo žmona Frances; Juozapas, jo žmona Alice; dukte Birutė, jos vyras Jonas Užubalis; 3 anūkai: Albert ir Patricia ir Jonas Jai; pusseserė Sally Pivarianas (Philadelphia, Pa.); pusbroliis Jonas Rasmajaus, Batavia, Ill. ir daug draugų ir pažįstamų.

Mes Taves, mūsų brangusis vyresis ir tėvelis, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave ateisime.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnūs, Dukte, Marčios, Anūkai ir Giminės.

ANTHONY DAUJATAS (Dauchunas)
GYVENO 3300 SO. UNION AVE.

Mirė 1950 m. sausio 2 diena, 5:55 val. popiet, sulaukęs 33 metų amžiaus. Gimęs Chicago, Illinois.

Paliko nuliūdę: žmona Aldona, pagal tėvus Martin; 2 sūnūs: Anthony ir Donald; motina Olesė ir jos vyras Jonas Dauchunas; tėvas Antanas Daujatas; sesuo Albina, jos vyras Frank Judis; du broliai: Julius Daujatas, jo žmona June, juo šeima ir Ben; uošvienė Ona, jos vyras Antanas Steimant; uošvė Stanislovas Martin ir jo žmona; svogeris Stanley Martin ir jo žmona; dėdė Juozapas Daujatas, jo žmona Agota ir juo šeima; gimnaliai Pazerėklis šeima ir kitos giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko kopl., 3354 So. Halsted St. Laidotuvės įvyks penktadienį, sausio 6 d., 1:30 val. popiet. Iš koplyčios bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Anthony Daujato giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnūs, Motina, Tėvas, Sesuo, Broliai, Svogeris, Patėvis, Uošviai, Dėdė ir Giminės.

Laidotuvių direkt. P. J. Ridikas. Tel. YARDS 7-1911.

MANE ŽEMĖ DREBA

Vairuotojas J. Fletcher, 47 m., 19 Le Moyne automobilu važiuo 1158 N. Lorel. Buvo puoštinai slidu ir kaž kaip jis pametė automobilį vairavęs. Automobilis visu savo įsibėgėjimu drožė tiesiai į namą. Namas visas sudrebėjo ir didelė baimė iš jo gyventojai bėgo lauk, manydami, kad įvyko žemės drebėjimas...

Vairuotojas nesusižeidė.

PETRAS ABAZARAS
gyv. 6947 S. Washtenaw Ave.

Mirė 1950 m. sausio 2 d., 8:01 val. ryto, sulaukęs 65-ųjų metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Rokiškio aps., Kvietkų par., Eskudžių kaime.

Paliko nuliūdę: žmona Elzbieta, pagal tėvus Abazaras, sūnus Petras J. Jr., marti Bernice, du anūkai Richard ir Elaine, sesuo Kostancija Kezėnė, jos vyras Juozapas ir juo dukte Stella Warner; Lietuvoje paliko sesuo Bronislava Patupa ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Keistūčio Pašalpinio Klubu.

Kūnas pašarvotas Mažeikos-Evans kopl., 6845 So. West-ern Ave.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, sausio 5 d., 1:30 val. popiet. Iš koplyčios bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Petro Abazaros giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnus, Marti, Sesuo ir kiti Giminės.

Laid. Direkt. Mažeika ir Evans, tel. PProspect 6-0099.

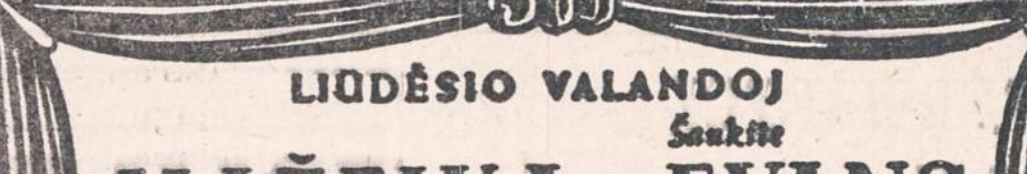
A. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROvehill 6-0142

1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. 3319 Lituania Ave.
PProspect 6-0099 Yards 7-1138-1139

Tame karte gyvena lietuvių tautos dalyviai, kurie laidojimą atlieka kaip amžių

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. Yards 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727

3 MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W.G.E.S. 1390 k.

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

J. LIULEVICIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

LEONARD A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone Yards 7-0781

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED ST. 710 WEST 18th ST.
Telephone Yards 7-1911

ALFRED VASAITIS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. Olympic 1003

LACHAWICZ IR SŪNŪS
Tel. Virginia 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone Yards 7-4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
17-11 METAI
IS STOTIES
W.G.E.S.
1390 C

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:30 val. ryto

Lietuviškos Vakaruškos kas pirmadienį (14-ti metai) nuo 7 v. iki 8 v. vakare

Išgirsite vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės CHICAGOJE

Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO.
(Not Inc.)

119th St. ir Kedzie Ave.
WHOLESALE ĮDIRBYSTĖ
Paminklus pristatome į visas kapines arti, ar toli.

Telefonas: BEverly 8-3632

SUSIRINKIMAI

SLA 36 kuopos metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, sausio 4 d., 1950 m., Auditorijos svetainėje, 3133 So. Halsted St. Pradžią 7:30 val. vakare. Visi nariai kviečiami dalyvauti. —A. Kaulakis, fin. rašt.

PRANEŠIMAI

BALF 6-tas Skyrus priima draubius maistą bei knygas dėl lietuvių vargstančių Europoje sekanciose vietose: Kass Jewelry Store, 4216 Archer Ave. ir 4401 So. Mozart Street. Kas negalite atnešti, pasirašykite LAfayette 6-0111, v. Mr. Kass patina jusi auką.

BRIDGEPORT: —BALF 3-cio skyriaus sandėlis randasi 939 West 33rd St., Al. Budrio krautuvių. Drabužiai, avalynė, maistas ir tt. ir pinigines aukos BALF intencijai prumamos kasdien. Radus krautuvių uždarytą, aukas reikia įnešti per so-

—VAIDYBA

VICTORIA RESTAURANT
2407 West 47th Street

Nuo Naujųjų Metų VEIKIA DIENĄ IR NAKTĮ. Didelis pasirinkimas įvairių valgių.

INCOME TAKSUS PILDLO
J. P. VARKALA
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
2401 West 63rd St.
Phone WALBROOK 5-7711

URBA Gėlės Mylantiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotu-
vėms, Papuošimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėlės Telegramu
Visas Pasaulu Daliu
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7398

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINYČIA
Gražiausias gėlės dvi vestuvių bankietų, laidojimo ir dvi kitų visokių papuošimų.
6901 S. Wentworth Ave.
Tel. Stewart 3-2454 ir HUDson 3-2224.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-
VIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseinėjusios žaizdos niešiu ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-SIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, su-
stabdo džiūvimą odos ir perplėšimą tarpplėščių. Jos yra tinkamos var-
toti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos li-
gų. LEGULO Ointment suteiks jums pa-
galbą nuo nuvargusių, peršamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra pardodamas po 75c, \$1.25 ir \$3.50.
Pirkite vaistinėse Chi-
cagoje ir aplinkinėse arba atsisiųskite money order į:
LEGULO, Department J
4847 W. 14th St. Cicero 50, Ill

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
17-11 METAI
IS STOTIES
W.G.E.S.
1390 C

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:30 val. ryto

Lietuviškos Vakaruškos kas pirmadienį (14-ti metai) nuo 7 v. iki 8 v. vakare

Išgirsite vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės CHICAGOJE

Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO.
(Not Inc.)

119th St. ir Kedzie Ave.
WHOLESALE ĮDIRBYSTĖ
Paminklus pristatome į visas kapines arti, ar toli.

Telefonas: BEverly 8-3632

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
17-11 METAI
IS STOTIES
W.G.E.S.
1390 C

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:30 val. ryto

Lietuviškos Vakaruškos kas pirmadienį (14-ti metai) nuo 7 v. iki 8 v. vakare

Išgirsite vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės CHICAGOJE

Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO.
(Not Inc.)

119th St. ir Kedzie Ave.
WHOLESALE ĮDIRBYSTĖ
Paminklus pristatome į visas kapines arti, ar toli.

Telefonas: BEverly 8-3632

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
17-11 METAI
IS STOTIES
W.G.E.S.
1390 C

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:30 val. ryto

Lietuviškos Vakaruškos kas pirmadienį (14-ti metai) nuo 7 v. iki 8 v. vakare

Išgirsite vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės CHICAGOJE

Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO.
(Not Inc.)

119th St. ir Kedzie Ave.
WHOLESALE ĮDIRBYSTĖ
Paminklus pristatome į visas kapines arti, ar toli.

Kanados Lietuvių Žinios

TORONTE PASIRODĖ NAUJAS LAIKRAŠTIS

Prieš pat Kalėdas Toronte, stabilų dėl turinio.

pagaliau, pasirodė naujas lietuvių kalba laikraštis, kurio gimimą seniai pranašavo įvairūs šaltiniai. Šio savaitraščio, pavadinto "Tėviškės Žiburiai", leidėju pasirašė Kanados Lietuvių Katalikų Draugija, o redaktoriumi — Dr. A. Šapoka.

Kaip jau iš pirmo numerio matyti, apie šį laikraštį yra susibūrę tos pačios jėgos, kurios savo laiką Montrealyje suskaldė lietuvių vienybė, sudarė savo tariamai nepartinę organizaciją ir taip tikėjosi vadovauti Kanados lietuvių visuomenei. Tada šis suktas ėjimas nepavyko.

Yra džiuginantis reiškinys, kad dabar, iš naujo skaldydami lietuvių jėgas, šio darbo vykdytojai jau drįsta bent šiek tiek prasitarti, kas jie yra. Žinoma, jie ir šį kartą dar nepasako visos tiesos, prisidengdami nekaltu katalikų vardu, kuriuo taip dažnai mėgsta dangstyti vienos partijos žmones.

Šiaip naujo laikraščio pirmas numeris išlaikytas gana taikingoje dvasioje, ir iš jo susidaro įspūdis, tarytum jo leidėjams tikrai rūpi tik katalikybė ir lietuviybė. Bet kaip ilgai tokia dvasia bus išlaikyta? Daugelį šio laikraščio bendradarbių jau pažįstame iš "Biuletenio" ir "Darbininko" Kanados lietuvių žinių skyriaus, taigi, didelio pasitikėjimo jų taikingumu ir susipratimu negalima turėti. Tikrąjį šio laikraščio veidą parodys tik tolimesni numeriai...

Tiek kol kas bendrai apie naują laikraštį, dar keletas pa-

minčių pažinčių siaurumą.

Visi žinome, kad senovėje lietuviai turėjo savo tikėjimą. Daug teisingiau būtų juos laikyti pilnesniais lietuviais, negu tuos, kurie išpažįsta jų bočiams kardu ir ugnimi primestą svetimą tikėjimą.

Pagaliam, ir šiuo metu palyginti didelė dalis lietuvių tautos nėra katalikai, kiti, nors geri lietuviai, yra netikintys. Atrodo, kad toks rūšiavimas, ypač šiuo metu, nieko, be žalos lietuvių tautos reikalams, negali padaryti.

Toliau. Ponia Yokubynienė, džiaugdamas antrojo laikraščio pasirodymu, kalba daugumos "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojų vardu, pareikšdama nepasitikėjimą jai. Iš tikrųjų, tokiais atvejais, kada ta dauguma jos vardu nepasak kalbėti, būtų kukliau kalbėti tik savo vardu.

As džiaugiuos drauge su p. Yokubyniene, kad jos rašiniai dabar per užpakalines duris nepatenka tiesiai į gurbą. Žinoma, bet kas gali spaudoje savo mintis reikšti įvairiausių klausimais, tik kaip šias mintis sutiks laikraščio skaitytojai?

Štai Pr. Al. parašė "Sudrumstos Ramybės" pastatymo Toronte platoką recenziją. Vyt. Kastytis, dar neperseniausiai pradėjęs mokyti dainavimo, parašė ilgą koncerto recenziją, duodamas dainavimo pamoką St. Baranuskui...

Taip, gerb. p. Yokubyniene, bet kas gali reikšti mintis apie viską, bet ar jos turės didelės vertės? Gali atsitikti tai, kad skaitytojai ims juoktis, ir — rimtas laikraštis pavirs juokų laikraščiu.

— J. J.

Toronto, Ont.

"Dainos" grupės susirinkimas

1950 m. sausio 6 d., 8 val. vakaro įvyks "Dainos" metinis susirinkimas, kuriame be kitų svarbių reikalų, bus ir valdybos rinkimas. Prašomos visos narės ir grupės veikimui prijuočian-

George Leon Esslinger svėrė 18 svarų ir 10½ uncijų gimimo dieną. Jis buvo skaitomas didžiausias naujagimis. Šiomis dienomis jis minėjo 6 metų sukaktį. Jis yra sveikas vaikas, mokykloje nieku nesiskiria iš kitų.

čios ir šį susirinkimą gausiai atsilankyti. Adresas: 2008 Bathurst St., pas narę E. Matjono. Važiuoti iki St. Claire ir Bathurst, paimti St. Claire busą ir važiuoti iki Eglinton; išlipus, grįžti trupučiuką atgal.

Taigi, iki malonaus pasimatymo!

—Koresp.

Artėja sausio 15 d.

Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metais gerai buvo supaprastą didelę Klaipėdos uosto reikšmę Lietuvai. Jaunimas savo jausmus dažnai reikšdavo daina "Prie jūros, žemačiais, prie jūros, aukštais, prie jūros visa Lietuva". Buvo rengiamos jūros šventės, kuriose dalyvaudavo didelės minios iš visos Lietuvos. Taip buvo ugdoma meilė savai jūrai. Buves mažas žvejų uostas, sujungtas su plačiu Lietuvos užnugariu, savo apyvartą ir pajėgumą nepriklausomo gyvenimo, metais išplėtė bent dešimteriopai. Pats miestas išaugo iki 50 tūkstančių gyventojų. Klaipėda plėtėsi, gražėjo, turtėjo jos gyventojai. Miestas ir uostas buvo tie ūkiniai plaučiai, kuriais kvėpavo visos nepriklausomos Lietuvos kūnas.

Bežydnės Lietuvos tragedija prasidėjo, kai 1939 m. ko-vo 22 d. Hitlerio smurtu šis gyvybinės reikšmės Lietuvai kraštas buvo atplėštas. Netekus Lietuvai savo pajūrio sargo — švyturio, ėmė nykti ir jos laisvė.

Patirtą skriaudą ir skausmą lietuvis paslėpė giliai savo širdyje, bet savo meilės jūrai jisai niekada neišsižadėjo. Visada jam skamba ir skambės amžina jūros gaida, juk kelsis visą Lietuvą.

Šios giesmės įkvėptas lietuvis, kur jis bebūtų, visada minės savo tėviškės prarastuosius mieluosius namus, žydnčius laukus ir gintaro jūros krančius. Visur lietuvis, kur žiaurais likimo audra jį ir bebūtų nubloškusi, ar už jūrių marių, ar už vandenynų, visuose pasaulio plotuose neužmirš mūsų garbiosios praeities didingų dienų. Lietuvos kilnių sūnų krauju ir gyvybės aukomis bei Amerikos lietuvių labai brangintina parama 1923 metais sausio 15 d. pajūrio kraštas buvo sujungtas su visa nepriklausoma Lietuva. Tie didingi žygiai lietuvis skatins naujiems didiems žygiams. Stiprybės ir jėgų lietuvis semsis iš tokių dienų minėjimų. Tad Čikagos ir apylinkės lietuvių rinksis ir ruošiamą 1950 metais sausio 15 d. 16.30 val. Dariaus-Girėno salėje (4416 So. Western Avenue) minėjimą. Programa susidės iš Klaipėdos atvadavime dalyvavusių paskaitų, atsiminimų papasakojimų, bei visuomenės veikėjų sveikinimų. Dalyvaus ir žymūs lietuviai menininkai.

KĄ DAVĖ MUMS XX AMŽIUS

Šiais metais mes įpusėjome į XX amžių. Visai trumpai, su- glausta prisiminkime nors kai- ką tas pusamžis mūsų tautai yra davęs. O prisiminti supra- sime, kad mūsų tauta žengė ir žengia didžiuliais suoliais pir- myn.

Ką seniau praradome, šiame XX amžiuje iš naujo prikėlėm. Ką kiti buvo iš mūsų atėmę — vėl atsiėmėm, atstatėm. Mūsų visos tautos bendromis pastan- gomis ir suderinta sunkia kova daug ko įsigijome.

Iškovojom savo spaudą. Mūsų išieivija, svetūr apsigyvenus, į naująją įkūrė. Visos tautos su- derinta kova atstatėm savo val- stybę.

Atkūrėm Vilniaus Universi- tetą, kuris jau nuo 1578 metų pradėjo veikti ir kurį rusų ca- ras buvo uždaręs. Įsteigtas nau- jas Kaune universitetas, žemės ūkio Akademija Dotnuvoje, Ve- terinarijos Akademija Kaune, Konservatorija ir Meno aukštoji mokykla Kaune. Atidaryta dra- mos teatras ir opera Kaune ir Vilniuje. Įvykdinta žemės refor- ma. Prvesti nauji gelžkeliai ir plentai. Pradėtas Lietuvoje nu- sausinimo darbas.

Lietuva įsigijo savo aviaciją. Įstaitė aviacijos dirbtuves ir savo konstrukcijos lėktuvus ga- mino. Mūsų tautos sūnūs avia- cijos istoriją praturtino savo laimėjimais skridami iš JAV į Lietuvą. Mūsų tautos sūnų Da- riaus, Girėno ir Vaitkaus var- dai pasaulio aviacijos istorijoj nėra pamiršti.

Įvyko pirmas pasaulio lietu- vių kongresas Kaune.

JAV lietuvių išievių choras pirmą kartą lankėsi Lietuvoje. Lietuva įsteigė savo prekybos laivyną.

Kai kurie lietuviai šio amžiaus pradžioje gimę pasižymėjo savo kūrybos darbais įvairiose gyve- nimo srityse, kitų vardai žino- mi ne vien tik savo tautos tar- pe, bet juos žino ir kitos kul- tūringos tautos.

Tokių bendros kultūros dar- be, kaip muzikoj, dailėj ir kitur pasižymėjusių iki šiol būta arti dvidešimt. Beletristų, poetų, li- teratūros kritikų, apytikriai iki šiol suskaičiuota 48. Mūsų ir kitų senovę tyrinėjančių ir ją aprašančių — 8.

Mokslė toli pažengusių ir mū- šų kalba nagrinėjančių šiame amžiuje gimusių iki šiol savo darbais pasirodė 8.

Publicistikoj ir bendrai žur-

nalistikoj dirbančių, kurie šia- me amžiuje gimė, apytikriai su- skaičiuota 19 asmenų.

Sporte mūsų tauta šio am- žiaus pirmame pusšimtmetyje turėjo didelių laimėjimų, ku- rie ne vien tik savų, bet ir kitų tautų tarpe žinomi.

Mūsų tauta šiame amžiuje pergyveno du pasaulinius ka- rus ir daug kur pasireiškusias revoliucijas.

Kaip vienas, taip ir antras pasaulio karas su visais savo baisumais ir su visomis karo pasekmėmis perėjo po kelis kar- tus per mūsų tėvų žemę ir iki šiol mūsų tautos dalis dar to karo slogučio yra spaudžiama ir mūsų tautai kaip tokią dar šis karas nėra baigtas.

Buvusios revoliucijos taip pat palietė mūsų tėvų žemę daug nesmagumų ir nepatogumų su- darydamos.

Kas čia sakytą, tai sakytą tik žaibiškam prisiminimui. Gal at- siras norinčių nuodugniau ir išsamiau aprašyti mūsų tautos šio šimtmečio pirmos pusės lai- mėjimus ir pralaimėjimus, juos suskirstant atitinkamomis sriti- mis.

Q jau kitų būtų darbas visa- tai įvertinti, panagrinėti ir šio šimtmečio antrai pusei veikimo gaires nustatyti, ar bent jas mē- ginti aptarti.

Tai įdomi protaujančiam žmo- gū darbo medžiaga. —V.

NAUJAKURIAI!

Jūs geriau negu kas kitas suprantate tremties vargus ir pergyvenimus. Jūs žinote, kad sveikesnis ir darbingesnis trem- tinių elementas tegalčio emi- gruoti. Tūkstančiai, dėl ne nuo jų pareinančių priežasčių, tu- rėjo likti ir toliau vargti Euro- pos stovyklose. Jų visų akys ir viltys nukreiptos į brolius ir seses amerikiečius, kurių tar- pe ir Jūs esate. Tat kiekvienas paaugokite pagal išgalę. Jei kas dėl darbo neturėjimo nepa- jėgia suselpti likusių tautiečių, tai nors žodžiu bei įtaka pavei- kite į tuos tautiečius, kurie ga- li tai padaryti. Visas aukas ir dōvanas siųskite:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.

105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Mes dažnai kalbame apie nu- veiktus gerus darbus. Šalpos darbas yra didelė dorybė. Skirk auką savo broliui tremtyje!

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.

105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

— Manchesterio, N. H., gy- ventojai prašo teisėją ir atsako- mingus pareigūnus nebausti Dr. H. Sanders, kuris paleng- vino vėžiu sergančiai moteriš- kei mirti. Josios vyras atsisakė traukti teisman gydytoją.

"HELP" PRODUKTAI NĖRA SUPIRKINĖJAMI EUROPOJE, BET SIUNČIAMI TIESIOG IŠ KANADOS SVARBU VISIEMS

Jie rašo ir dažnai nedrįsta priminti tai, ko labiausiai tikisi iš Tamstos. Žinome, kad Tamsta neturite laiko ir žymiai brangiau kainuoja pačiam siuntinio išsiuntimas, negu mums. Paveskite atsa- kyti ir pradžiuoti Tamstos artimajį "HELP" firmai.

HELP siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laivinkystės keliu (dvi tris savaites). HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui: kiek- vienu atveju prisiunčia Tamstai pakvituotą orderį. Dingimo atveju grąžinami pinigai.

SVENČIŲ SIUNTINYS TIK \$10

- 5 sv. grynų kiaulinių taukų
- 2 sv. degintos kavos pupelių
- 2 svarai cukraus
- 1 svaras kūčių alyvos
- 1 svaras grietinės
- 1 sv. šokolado, plytelėmis
- 1 svaras kiaulėnos mėsos
- 2 gabalai tauletinio muilo
- 1 pakelis mielių

20 st. Kalėdoms žvakūčių

SIUNTINYS Nr. 1—\$8.95

- (20 svarų)
- 5 sv. grynų kiaulinių taukų
- 2 sv. degintos kavos pupelių
- 5 svarai cukraus
- 2 svarai kiaulėnos mėsos
- 1 svaras grietinės
- 1 svaras ryžių
- 1 svaras kakavos

SIUNTINYS Nr. 2—\$5.70

- 4 sv. grynų kiaulinių taukų
- 1 sv. degintos kavos pupelių
- 1 svaras kiaulėnos mėsos
- 1 svaras cukraus
- 1 svaras kakavos

SIUNTINYS Nr. 3—\$4.50

- 8 sv. grynų kiaulinių taukų

SIUNTINYS Nr. 4—\$7.95

- 5 sv. grynų kiaulinių taukų
- 3 sv. degintos kavos pupelių
- 1 sv. valgomosios alyvos
- 1 svaras kiaulėnos mėsos
- 2 svarai cukraus

SIUNTINYS Nr. 5—\$3.95

- 4 sv. grynų kiaulinių taukų
- 2 gabalai šokolado "Bar"
- 1 gabalas tauletinio muilo

Užsakymus siųskite savo gimtąja kalba:

HELP Registered

P. O. BOX 777 PLACE D'ARMES, MONTREAL 1, QUE., CANADA.

Laikas-Pinigas!

PRIMENAME visiems taupiems lietuviams kad dabar yra ypač pelningas laikas atsidaryti taupymo sąskaitą seniausioj lietuvių įsteigtoje ir vedamoj District Savings and Loan bendrovėj. Jei sąskaitą atidarysite prieš Sausio 10 dieną, tai dividendą pelnysite kaip nuo Sausio pirmos. District Savings bendrovėje padėti pinigai yra valdžios apdrausti. Turtas siekia su virš \$5,000,000.00. Taupyti galite per paštą — kas reiškia, kad taupyti gali ir ne Chicagoje gyvenantieji. Susira- šinėjimas lietuviškai. Kviečiame visus.

District Savings AND LOAN ASSOCIATION

3236 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS

JOS. M. MOZERIS, Sekretorius.

TAUPLYKITE FEDERALIAI INSURINTOJ FINANSINĖJ ĮSTAIGOJ

Special: padėti pinigai iki 15 dienos Sausio (Jah.) neš gerus dividendus už visą mėnesį.

Saugiausia ir pelningusia vieta pasidėti taupo- mus pinigus—tai yra FEDERALIAI apdrausto- se SAVINGS and LOAN finansinėse įstaigose.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION yra viena iš tokių finansinių įstaigų, kurioj kiek- vieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki \$5,000.00 per Jungtinių Valstybių Agentūrą.

Dėl saugumo ir dėl aukštų dividendų už jūsų taupomus pinigus, pasidėkite savo taupinius į CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION.

Pas mus tamsta galite taupyti ir per laiškus (klauskite informacijų).

Mes darome paskolas pirkimui arba namų statymui lengvais, mėnesiniais išsimokėjimais.

Pas mus tamsta galite atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus; galite amoti visokiausias sąskaitas (bills) su American Express Co. money orders arba su mūsų čekiais.

Visais būzinio reikalais kviečiame atsilankyti į mūsų raštine, kur gausite vi- suomet malonų ir teisingą patarnavimą. Mūsų turtas yra virš \$4,500,000.00. Laimingų ir linksmų 1950 metų visiems mūsų šerinkams ir draugams.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N

6234 So. Western Avenue

Phone G Rovehill 6-7575

Subscription Rates:	
\$7.00 per year in Canada	
\$7.00 per year outside of Chicago	
\$9.00 per year in Chicago	
4c per copy	

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — pastu: \$9.00	
Metams	4.50
Pusei metų	2.25
Trims mėnesiams	.90
Vienam mėnesiui	.30
Chicagoje per išnešiotojus:	
Viena kopija	4c
Savaitė	.25
Mėnesiui	.90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	2.00

Užsienioose:	
Metams	\$10.00
Pusei metų	5.50
Trims mėnesiams	3.00

Bolševikiškas Bulius

Pereitos savaitės gale Rusijos valdžia įteikė pikta notą Suomijos pasiuntiniui Maskvoje ir tokio pat turinio notą Suomijos užsienio reikalų ministeriui Helsinkyje, kaltindama Suomiją prigludusio savo teritorijoje 300 tarymų karo kriminalistų, kurie pagal taikos sutartį tarp Suomijos ir Sovietų Sąjungos seniai turėję būti įduoti sovietų valdžiai.

Kartu su šituo kaltinimu Maskva pareikalavo, kad Suomija nedelsiant tuos "karo kriminalistus" suimtų ir pristatytų sovietų valdžiai.

Notos turinį tuojau paskelbė Maskvos radijas ir išsiuntinėjo spaudai sovietų žinių agentūra TASS.

Taigi prasidėjo nauja gąsdinimų ir grasinimų kampanija prieš mažiukę šiaurės demokratiją, prie kurios sienų stovi Rusijos kariuomenė.

Neinuostabu, kad suomiai susirūpino. Prezidentas Juho Paasikivi savo Naujų Metų kalboje, pasakyoje per radiją Suomijos žmonėms, pareiškė, jogei Suomijoje "neprivalo" būti Sovietų Sąjungos priešų, kad Suomija turi būti draugiinga visoms tautoms, o ypač savo rytiniam kaimynui.

Kiekvienas suomis supranta, kad jų respublikos prezidentas buvo priverstas šitaip kalbėti, nežinodamas, kokie yra jo paties jausmai. Kada susiduri su riaumojančiu ir žemę draskančiu bulium, turi kaip nors jį maldinti, jei-gu negali pasitraukti jam iš kelio. Geografijos, deja, pakeisti negalima. Bolševikiškas bulius yra artimiausias Suomijos kaimynas. Pasitraukti nuo jo nėra kur.

Ištižę vakarinių demokratijų politikieriai leido bolševikams pulti Suomiją ir paskui padiktuoti jai taikos sąlygas. Suomija yra apiplėšta ir nuginkluota. Atsiginti ji neįstengti, jeigu ją vėl imtų daužyti sovietų artilerija ir bombonešiai.

Suomiai turi kentėti, dantis sukandę, ir laukti geresnių laikų. Bet jie neketina kapituliuoti.

Valdžia rengiasi atsakyti į sovietų notą ir nurodyti, kad Maskvos kaltinimai yra be jokio pagrindo. Iš 56 tarymų karo kriminalistų, paminėtų Maskvos rašte, nė vienas nėra žinomas valdžiai.

Suomiai mano, kad šita diplomatinė Maskvos agresija turi tikslą sustiprinti Suomijos komunistus, besiantinant respublikos prezidento rinkimams, kurie įvyks šio mėnesio 16—17 d.d. Mat, Stalino pakalikams Suomijoje paskutiniu laiku labai nesiseka. Socialdemokratai, kurių rankose yra valdžia, išslavė juos iš visų valdžios įstaigų. Darbininkų profesinės sąjungos meta komunistus iš sąjungų valdybų ir komitetų.

Bet tas akiplėšiškas sovietų valdžios manevras greičiau pakenks, negu pagelbės Stalino penktajai kolonai Suomijoje. Suomiai dar labiau jų neapkęs, kaip išdavikų, tarnaujančių piktam krašto priešui.

APŽVALGA

"BENDRADARBIŲ" VALYMAS

Rytinėje Vokietijoje baigiasi komunistų "bendradarbiavimas" su nekomunistinėmis partijomis, kurios dalyvauja valdžios koalicijoje. Iki šiol jos turėjo šokią tokią neva autonomiją, bet dabar valdžios laikraštis "Nacht-Express" paskelbė joms įsakymą arba prisiūti be jokių rezervų partijos liniją — arba "išnykti".

Partijos, su kuriomis komunistai Vokietijos sovietų zonoje sudarė neva koaliciją, yra šios: krikščionys demokratai, liberalai demokratai ir nacional (tautiniai) demokratai. Socialdemokratus komunistai jau seniai surijo, priversdami juos dėtis į Socialistų Vienybės Partiją kartu su komunistais, kurie toje partijoje, žinoma, yra "bosai". Atskirai organizuoti socialdemokratams visai uždrausta, kaip ir prie Hillerio.

Buržuazinės partijos komunistams atrodo mažiau "pavojingos", negu socialdemokratų, todėl jie leido joms ir toliau gyvuoti su sąlyga, kad jos "kooperuos" su valdžia. Antra vertus, pripažinus joms "teisę" veikti, buvo lengviau dūmti akis tiems naiviesiems liberalams užsienyje, kurie dar vis tebetiki, kad komunistai pripažįsta kokią ten "demokrati-ją".

Bet viršų paminėtas "Nacht-Express" dabar štai ką joms užgiedoję:

"Tie, kurie nenori matyti, kad Vokietijos atstatymas tėra galimas tik tai tu atveju, jeigu mes atsidėsime savo jėgomis ir Sovietų Sąjungos draugiumu, turi išnykti iš Vokietijos Demokratinės Respublikos politinio gyvenimo."

Totalitarinės disciplinos būzinas jau palietė liberalų demokratų partiją. Penki jos atstovai Brandenburgo seime yra suspenduoti už "puolimą rusiškoms kultūros" ir už prita-

rimą "reakcinėmis idėjomis". Vienas iš suspenduotųjų atstovų, Erich Baumann, nežinia kur dingio.

Tai "liaudies demokratija", kurią garbina komunistiškai šarlatanai Amerikoje.

PASITRAUKĖ CIVILINIŲ LAISVIŲ SAJUNGOS DIREKTORIUS

Amerikos Civilinių Laisvių Sąjungos pirmininkas John Haynes Holmes paskelbė, kad ilgametis tos organizacijos reikalų vedėjas Roger N. Baldwin pasitraukė ir toliau ketinąs dirbti tarptautinių civilinių teisių gynimo srityje. Jo vietą, kaip Sąjungos reikalų vedėją, užims prof. Patrick M. Malin.

Roger N. Baldwin buvo Am. Civilinių Laisvių Sąjungos (American Civil Liberties Union) direktorius nuo 1920 metų. Jo vadovaujama organizacija yra daug nuveikusi, gin-dama neteisėtinai persekiojamus asmenis, užtardama juos teismuose, parūpindama jiems kaučijas, surasdama advokatus, rengdama protesto mitingus ir keldama aikštėn atsitikimus, kur vienokiu arba kitokiu būdu būna pažeistos pagrindinės asmens ir piliečio teisės. Nekartą jos pagalbos prašė ir komunistai, kurie prieš demokratiją kovoja, bet reikia apie "konstitucines garantijas" ir "laisvę", kai būna paliestas jų kailis.

Naujojoje savo darbo srityje Baldwin ketina pirmiausia atkreipti savo dėmesį į JAV kongresą ir pasidaruoti, kad būtų ratifikuota Jungtinių Tautų konvencija (sutartis) apie genocidą, tautinių grupių žudymą, kurį šiandien vykdo Rusijos valdžia pavergtose šalyse.

JUGOSLAVIJOS DELEGATAS SAUGUMO TARYBOJE

Prieš Naujus Metus įteikė savo įgaliojimą, kaip Jugoslavijos paskirtas delegatas į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą, Ales Bebler. Savo krašte jisai yra premjero (t. y. Tito) pavaduotojas, kaip ir Sovietų Sąjungos atstovas Saugumo Taryboje Jakob Malik.

Bebler yra agresingas asmuo ir galima laukti, kad Jungtinių Tautų organizacijoje jisai smarkiai kirsis su Maskvos įgaliotiniu.

Saugumo Taryba turi 5 nuolatinius narius, kurie atstovauja didžiasias valstybes, ir 6 laikinus, kurie yra renkami visuotiniuose Jungtinių Tautų suvažiavimuose. Kai pasibaigė Ukrainos terminas, Rusija norėjo vėl įkisti į Saugumo Tarybą vieną iš savo satelitų ir pasiūlė Čekoslovakiją, bet Amerika parėmė Jugoslavijos kandidatūrą. Dėl to, kad Stalinas yra susipykęs su Tito, sovietų valdžia smarkiai kovojo prieš Jugoslavijos išrinkimą, bet praliko.

Kai kas pranašavo, kad Rusija boikotuosianti Saugumo Tarybos posėdžius, jeigu bus priimtas Tito atstovas. Pažiūrėsime.

POPIEŽIUS ŠAUKIA KRIKŠČIONIS "VIENYBĖN"

Kalėdų proga popiežius Pijus XII išleido atsisaukimą ir viso pasaulio krikščionis, ragindamas juos vienytis. Jo raštas tarp kitko buvo pasakyta:

"O, kad šventieji Metai galėtų pasveikinti taip pat didįjį grįžimą į vieną tikrąją bažnyčią... tiek daugelio tų, kurie, tikėdami į Jėzų Kristų, dėl įvairių priežasčių atsisakė nuo jos..."

Tų atsisakymų buvo visa eilė.

Pirmas didysis skilimas (po imperatoriaus Konstantino laikų) krikščionybėje įvyko 9-me-

šimtmetyje, kai rytiniai krikščionys su Konstantinopolio patriarchu priešakyje atsiskyrė nuo Romos. Teologiškas ginčas tada ėjo daugiausia dėl to, kaip žegnotis: visa sauja, kaip vakariniai krikščionys, ar trinis pirštais, kaip rytiniai. Bet daug svarbesnė nesutikimo priežastis buvo kitokia. Vakarinė Romos imperijos dalis jau penktame šimtmetyje buvo užkariauta "barbarų"; jos teritorijoje susidarė naujos karalystės ir kunigaikštystės buvo silpnos ir nepastovios. Šitoje aplinkybėje Romos vyskupo galia nuolat augo ir, laikui bėgant, pasidarė kur kas didesnė, negu bet kurio karaliaus.

O bizantiškoji (graikiškoji) imperijos dalis išsilaikė iki vidurio 15-o šimtmečio. Konstantinopolio imperatorius buvo galingas valdovas, kuris reikalavo, kad jam nusilenktų visi, neišskiriant ir bažnyčios vyriausybės. Jisai laikė save tikrojo Romos cezario galybės paveldėtoju ir nieku būdu nebūtų sutikęs, kad jo valdiniai krikščionys klausytų autoriteto, esančio svetimame krašte.

Žodžių, tikrasis Klausimas, privedęs prie tos "schizmos" (skilimo), buvo tas: ar bažnyčia turi būti nepriklausoma nuo pasaulinės valdžios (ar net aukštesnė už ją) — ar ji turi būti nuo jos priklausoma?

Antras didelis bažnytinis skilimas įvyko vakarinėje krikščionybėje ir prasidėjo Vokietijoje, kai Martinus Liuteris 1520 m. paskelbė savo garsiasias "tezes", puldamas Romos papos autoritetą ir įvairias katalikų bažnyčios dogmas bei dvasiškių darbus. Iš to išsivystė protestantizmas, užkariavęs visą eilę šiaurvakarinės Europos kraštų. Protestantiškų srovių yra daug. Šalia liuteronų evangelikų yra kalvinistai (pasekėjai šveicaro Calvin'o, veikusio Zenevoje); yra hussitai (čekos Huss'o pasekėjai). Anglijoje yra anglikonų bažnyčia. Amerikoje protestantai yra susiskaldę į evangelikus, episkopalus, baptistus ir t.t. Jų mokymai ir apeigos labai skiriasi, bet viename punkte jie sutinka visi: jie nepripažįsta Romos papos autoriteto ir laiko jį nukrypęs nuo tikrojo krikščionybės kelio.

Trečias bažnytinis skilimas vėl įvyko Romos katalikų bažnyčioje, kai 1870 m. popiežius Pijus IX paskelbė popiežiaus neklaidingumo dogmą. Nemaža katalikų vyskupų atsisakė šią dogmą priimti. Įvairiose šalyse jie susiorganizavo atskirai nuo Romos katalikų bažnyčios ir pasivadino "senaisiais" arba "nepriklausomais" katalikais. Jų pasekėjų yra daugiausia Šveicarijoje, Lenkijoje ir Amerikoje.

Taigi tas visas krikščionybės atskalas popiežius Pijus XII norėtų matyti sugrįžusias į "vieną tikrąją bažnyčią".

Protestantai NESUTINKA

Atsakydami į Romos papos Kalėdų atsisaukimą, 29 protestantų dvasininkai, susirinkę Pittsburghe, padarė pareiškimą, kuriame tarp kitko sakoma:

"Sąlygos, kuriomis yra pagrįstas Romos Katalikų kvietimas vienybėn, reikalauja visiškų visos asmeninės religinės laisvės išsižadėjimo ir nebeatšaukiamo sielos pavaldumo gyvenime ir mirtyje totalitariniam Romos autoritetui."

Pareiškimo autoriai sakosi nepalaušiant melstis, kad ateitų laikas, kada visi krikščionys atidės į šalį "puikybę ir pasi-pūtimą" ir su nusizėnimu garbins vienintelį "Išganytoją ir Viešpatį". Tuo jie duoda suprasti, kad popiežiaus jie ne-laiko Kristaus vietininku ir

Kur tik mūsų nėra

—Arija Folkmanaitė, mėgėja nuotaikingas eiles rašyti, iš tremties gyvenimo emigravo į Venezuelą ir apsigyveno Caracas mieste.

Ten parašytame viename eilėraštyje ji taip sako:

Matai tu toliuosius saulę tekančią pro klevo lapą, Gegutė suka lizdą svetimam krašte.

Taip tolima ir artima Šešupės bočiams šneka,

Tą didžią praeitį ir tremtinį skurde.

—Poetas Juozas Mikšas emigravo į Australiją. Čia jau gyvai bendradarbiauja vietos lietuvių spaudoj.

Paskutiniame savo eilėraštyje jis rašo:

...Tau himnai mano sieloj aidi. Geriausias draugas man esi.

Manęs juk niekad neapleidė Tik tu — tėvynės ilgesy.

—Australijon naujai atvykę lietuviai jau įkūrė Lietuvių knygos fondą.

Jo valdybą sudaro: pirmininkas dailininkas Antanas Rūkštelė (248 Halifax st., Adelaide, S. A.); reikalų vedėjas — Gabr. Žemkalnis (Maffra P. O. Vic.), valdybos narys ir spaudos reikalų vedėjas J. Glušauskas (2, Weroona ave., Ascot Park, Adelaide, S. A.).

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

—Irano šachas pasiekė Romą. Jis skrenda iš Washingtono į Persiją.

LIETUVOS GIRIŲ MILŽINAI

K. SCESNULAVICIUS

(Tęsinys)

POVILAS MATULIONIS — DIDYSIS MIŠKININKAS

Rašo J. Kuprionis

Nevien tik kaip profesorius P. Matulionis buvo įdomus studentams. Jis papasakodavo labai daug įdomių gyvenimo patyčių iš savo patyrimo. Jo tėviški patarimai ir pamokymai ne vienam paliko giliai širdyje. Pats visą savo gyvenimą praleidęs vargingai, jis tarsi pranašiško nujautimo vedamas nuolat pabrėždavo: "Vaikeliai, pasirinkot miškininko profesiją, pratinkitės prie vargo."

Gaila, Z. Č. Akademijos miškų skyrius po 4 metų veikimo buvo uždarytas. Pats P. Matulionis labai smarkiai žalingus veiksmus, veikusius miškų mokslo židinio likvidavimo reikalui. Ši klaida buvo atitaisyta tik po 10 metų. Miškų skyrių akademijoje uždarius, P. Matulionis persikėlė gyventi pas savo dukterį, į Aleksandrijos ūkį, prie Šiaulių.

KITOS PASTABOS

Šalia savo tarnybinių pareigų, P. Matulionis plačiai dalyvavo ir talkininkavo kitose srityse. Rusų valdymo laikais jis veikė kartu su negausiais to meto lietuvišiais inteligentais. Šioji jo veikla daugiausia reikšėsi Vilniuje, kur dalyvaudavo lietuvių susirinkimuose, rašė į lietuvių laikraščius ir kt. Nepriklausomybės atgavus, šalia miškų d-tto direktoriaus pareigų, jis kurį laiką buvo žemės ūkio viceministeriu.

Gyveno jis gana kukliai ir daugiausiai laiko praleisdavo savo bibliotekoje, kuri buvo gan didelė. Nors jo tarnybinės pareigos atimdavo daug laiko, jis pajėgė parašyti gana vertingų, originalių dalykų. Svarbiausi jo veikalai yra šie: "Rak-tas medžiams ir krūmams pažinti", "Kiek giroje medžių kirstina", "Atvejinių medžiapiūtė", Lietuvos reljefinis ir paprastas žemėlapis, "Lietuvos žuvų kalendorius" (podraudiminiais laikais bene pirmas spaudinys lotynų raidėmis). Anksčiau yra parašęs net eilėraščių knygą "Margumynai".

Paskutinius savo gyvenimo metus P. Matulionis praleido pas savo dukterį, prie Šiaulių, Aleksandrijoje. Čia jis buvo pargabęs ir savo biblioteką, tikėdamasis dar gerokai padirbėti. Tačiau 1932 metais kovo 15 dieną Lietuvos miškininkai gavo pakvietimą į jo laidotuves. Suvažiavo nemažas būrys. Velionis buvo palaidotas prie Aleksandrijos ant gražaus kalnelio, šeimyninėse kapinėse. Lietuvos miškininkų sąjunga pastatė jam gražų paminklą ir kapą apšodino 72 (jo amžių reikšiančiu skaičiumi) ažuolais. Šie medžiai augdami šimtmečiais bylos, kad ten, po našaus darbo ilsisi Didysis Lietuvos Miškininkas.

(Bus daugiau)

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

RAŠLIAVA BUVO LIETUVIŠKESNĖ

(A. Ruko atsiminimai)

Dr. Jonikui kviečiant parašyti atsiminimų apie lietuvių kalbos raidą Amerikoje, norėčiau paminėti, kaip seniau mūsų kalba buvo dorkama svetimybėmis. Tačiau tiksliai tai nėra lengva padaryti.

Atvykę į čia, laisvoje šalyje, radę lietuvišką spaudą, kai kurie berašiai ją nesidomėjo, jos neskaitė. Tie nuo pat pirmos paros lietuvių kalbon bruko iš kitų lietuvių girdimus angliškus žodžius. Jie darė, kaip tie girtieji rengdamiesi: kokios spalvos ir pavidalo kojine ar kurpę nutvėrė — ta "tiko", by tik nenuoga koka. Taip atsirado: *binza, pys, milkas, byras, saiduokas, stryltas, auza, starduoti, trayti, svingyti beibe, boisas*, ir t.t. Kai tokią kalbą maišai pastebėdavai, pataisydamas lietuviškai, "amerikonas" išdidžiai atsakydavo: "Aš ne gri-norius."

Suprantama, tokių tėvų vaikai negalėjo geriau lietuviškai kalbėti negu tėvai, nors iki mokyklos lankymo vis dėlto su tėvais namie "lietuviškai" kalbėdavo. Bet eidami mokyklon, grįžę namo, vaikai su tėvais ir apskritai namie nehenorėjo lietuviškai kalbėti. Tėvai, užuot pertarę, sudraudę, didžiavosi vaikų "mokslumu": girdi, "mano vaikai geriau už mane engelskai kalba".

Polonizmų, slavizmų man neteko daug girdėti, be kelių: *krajis, krajavas, šparkyti, gromata*.

Kiek praprusė ir skaitė lietuviškai stengėsi kalbėti, kiek išgalėdami, be priemaišų. Neskaitantieji (senieji ateiviai, kokie buvo prieš 40—60 metų, beveik tokie ir dabar paliko. Vienas kitas jų, į kitus nusiklausę, bando gryniau kalbėti.

Draugijose, bent pažangiose, kalboje, nutarimuose bei užrašymuose buvo bandoma laikytis laikraštinių kalbos (kiek SLA 10. kuopoj raštininkaudamas patyriau).

Seniau lietuviški laikraščiai ir visa tuolaikinė lietuviškoji rašliava laikėsi daug daugiau grynesnės lietuvių kalbos, negu nunai. Taip buvo rašomos knygos ir Daukanto, Kudirkos, Šliupo, Basanias, Žemaitės, Vaižganto ir dabartinio Vinco Krėvės; vengta svetimžodžių ir išsiversta be jų. Ir malonu tai prisiminti! Jei veikalė (rašiny) buvo koks žodis lietuviškai nepasakomas, skliaustuose ėjo jo paaiškinimas. To pat laikėsi J. V. lietuviškieji laikraščiai:

"Lietuva", "Vienybė", "Keleivis", "Kova"; juos kas savaitę skaičiau. *Investuoti, adoptuoti, likviduoti, lyderis, seksas, artika, tekstilė* ir kt. nedėta. Laikraščio ne tik rašiny, bet ir skelbimų kalba buvo švaresnė, lietuvių širdžiai malonesnė, negu nūdienė jovalienė. Skelbimuose buvo lietuviškiau rašoma: *kambarys*, bet ne *rūmas, ūkė*, bet ne *farma*. J. V. laikraščiai ėmė sekti Lietuvoj leidžiamais laikraščiais ypač Smetonos metu. Vis dėlto ne tiek, kiek Lietuvoj leidžiamuose, dėta svetimybių; gal pabijota netekti skaitytojų. Daug amerikiečių liovėsi skaitę Lietuvoj leidžiamus laikraščius dėl tarptautinių ir mažumai tesuprantamų žodžių dėjimo.

Tremtiniamis ėmus rašyti JAV lietuvių laikraščiuose, tų laikračių kalba vėrčiama tarptautiniu mišiniu. Gal susipras leidėjai, kai lietuviai, pramokę angliškai, liausis lietuviškai skaitę, kaip čiaginiai kad daro.

Anis Rukas

Ar gali parsiiduoti namas?

Laikraščiuose dažnai tenka skaityti skelbimus, kad štai toks ir toks namas *parsiduoda*. Be abejo, kad taip rašyti esame išmokę vergiškai sekdamis slavais (plg. rus. *prodajetsia dom*). Grynai lietuviškai tesakome namas, *parduodamas*. *Parsiduoti* tegalėtų, taip sakant, žmogus "su dūšia ir su kūnu". Tikram lietuviui turi būti keisti ir negirdėti tokie namai, kuriuos ne žmonės perduoda, bet kurie patys *save gali perduoti*, arba *parsiduoti*. Aš tokio namo nepirkčiau, o ir kitam lietuviui jį pirkti būtų didelė rizika: *parsiduos* vienam, kurią dieną toks namas, nieko nesiklausęs, *parsiduotų* kitam...

Panaši istorija ir su kambarių, namų *išsinuomoti*. Argi lietuviams pat

